

***POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SOSNOWCU***

**STAN SANITARNY
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
MIASTA SOSNOWIEC**

w 2005 roku

LUTY 2006

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska a także na prowadzeniu działalności oświatowo- zdrowotnej.

Podstawą realizacji powyższego celu są postanowienia przepisów prawnych ze szczególnym uwzględnieniem ustawy z dnia 14.03.1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 90, poz. 575 z późniejszymi zmianami).

Zakres zadań realizowanych przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Sosnowcu w roku 2005 był zgodny z zatwierdzonym planem pracy i miał na celu uzyskanie poprawy stanu sanitarnego miasta Sosnowiec.

Ponadplanowo wykonywano również zadania wynikające z zaistniałych sytuacji dotyczących zagrożeń życia lub zdrowia.

Dodatkowo w celu zapewnienia stałego kontaktu pracownicy Sekcji Epidemiologii PSSE w Sosnowcu pełnią całodobowe dyżury pod telefonem.

Na podstawie zadań realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Sosnowcu w 2005r. dokonano oceny sytuacji epidemiologicznej oraz stanu sanitarno – porządkowego miasta przedstawionej w opracowaniu.

I. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W MIEŚCIE:

W 2005 roku na terenie działalności PPIS w Sosnowcu nie odnotowano większych problemów epidemiologicznych .

Sygnały o przebiegu zachorowań na grypę nie wykazywały niepokojących , nagłych wzrostów w okresie **wiosennym** jak również jesienno-zimowym .

*Jedynym **niepokojącym sygnałem** mogącym mieć znaczenie dla sytuacji epidemiologicznej Sosnowca **jest**, odnotowany w 2005 roku, znaczny **wzrost zachorowań na gruźlicę** .*

Pojawiające się na przełomie III i IV kwartału sygnały o zbliżającym się realnym zagrożeniu rozprzestrzeniania się wirusa ptasiej grypy spowodowały mobilizację służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa i podjęcie działań mających na celu opracowanie odpowiednich procedur postępowania .

Oceny sytuacji epidemiologicznej w mieście Sosnowiec w 2005 roku dokonano na podstawie analizy zarejestrowanych zachorowań na choroby zakaźne oraz bieżącej działalności kontrolnej .

Sekcja Epidemiologii prowadziła nadzór nad profilaktyką oraz zwalczaniem chorób zakaźnych poprzez opracowywanie i analizowanie zgłoszeń zachorowań.

W 2005 roku zarejestrowano następujące ilości potwierdzonych zachorowań w poszczególnych jednostkach chorobowych :

- **65** przypadków salmonellozy
- **7** przypadków wirusowego zakażenia jelitowego
- **100** przypadków biegunki u dzieci do lat 2
- **7** przypadków krztuśca
- **88** przypadków szkarlatyny
- **12** przypadków zapalenia opon mózgowych
- **1** przypadek zapalenia mózgu
- **8** przypadków Choroby z Lyme
- **807** przypadków ospy wietrznej
- **43** przypadki różyczki
- **12** przypadków wirusowego zapalenia wątroby (typ B , C , B+C i inne)
- **1** przypadek chorób wywołanych przez wirusa HIV
- **154** przypadki nagminnego zapalenia przyusznic
- **11** przypadków mononukleozy zakaźnej
- **1** przypadek toksoplazmozy

- **70** przypadków gruźlicy
- **12** przypadków świerzb
- **37** przypadków róży
- **1** przypadek leptospirozy
- **1** przypadek grzybicy.

Analiza porównawcza w stosunku do roku 2004 poziomu zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego **wykazała** :

- **dwukrotny wzrost zachorowań na szkarlatynę ,**
- **dwukrotny spadek zachorowań na świnkę ,**
- **nadal utrzymujący się niski poziom zachorowań na ospę , różyczkę i krztusiec.**

Wskaźnik zapadalności na **neuroinfekcje** od kilku lat kształtuje się podobnie - w ciągu roku występuje od kilku do kilkunastu zachorowań.

W 2005 roku zanotowano **12 przypadków zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i 1 przypadek zapalenia mózgu .**

Wśród chorób o etiologii bakteryjnej, zarejestrowanych w 2005 roku na terenie miasta, odnotowano czterokrotny wzrost zachorowań na **boreliozę** w stosunku do lat poprzednich .

Na podstawie dochodzeń epidemiologicznych przeprowadzonych przez pracowników Sekcji Epidemiologii ustalono, że u ~ 90% osób poddających się diagnostyce występują objawy kliniczne z drugiego stadium choroby .

W zakresie **zakażeń jelitowych** , w odniesieniu do roku 2004 , nie odnotowano wzrostu zachorowań .

W 2005 roku zarejestrowano **1 zbiorowe zatrucie pokarmowe .**

Biorąc pod uwagę etiologię - zakażenie wywołane było pałeczkami Salmonelli z grupy D .

Zatruciu uległo 7 osób (jedno ognisko rodzinne) .

W pozostałych jednostkach chorobowych nie stwierdzono wzrostu zachorowań w stosunku do lat ubiegłych . Wystąpiły one w pojedynczych przypadkach i nie miały istotnego wpływu na sytuację epidemiologiczną miasta .

W 2005 roku odnotowano znaczny wzrost zachorowań na gruźlicę. Ogółem zarejestrowano – 70 przypadków (w 2004 roku – 44 przypadki) .

Z opracowanych danych wynika , iż w liczbie 70 przypadków zachorowań są :

- 2 przypadki gruźliczego zapalenia węzłów chłonnych ,
- 1 przypadek gruźliczego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych
- 1 przypadek gruźlicy układu moczowego ,
- pozostałe przypadki to postacie płucne .

Nadzorem objęto również 206 osób z otoczenia chorych.

W trakcie opracowywania wywiadów epidemicznych wykryto dwa ogniska rodzinne .

W wyniku przeprowadzonych przeglądowych badań Rtg płuc i prób tuberkulinowych w jednym przypadku stwierdzono nowe zachorowanie u 6-letniego dziecka (wcześniej zachorowanie wykryto u ojca dziecka), w drugim przypadku wykryto nowe zachorowanie rodzinne (małżeństwo) .

W obu przypadkach podjęto leczenie oraz prowadzono stały nadzór nad rodzinami w Poradni Chorób Płuc w Sosnowcu ul. Wawel 15.

Porównując zachorowania zwrócono uwagę na ich lokalizację .

Najwięcej zachorowań w roku 2004 stwierdzono w **dzielnicy-Juliusz**, natomiast w 2005 roku zachorowania zwiększyły się w **dzielnicy-Zagórze** .

Warto zaznaczyć , że wraz ze wzrostem bezrobocia oraz trudnych warunków socjalnych **coraz więcej osób korzysta z pomocy MOPS-u** i wiele osób podaje jako stałe miejsce zamieszkania – noclegownie. **W takich miejscach pobytu wykryto 4 przypadki nowych zachorowań na gruźlicę :**

- **3** zachorowania w noclegowni ul. Dobrzańskiego 101;
- **1** zachorowanie w noclegowni ul. Kaliska 25 .

W tych przypadkach również objęto nadzorem epidemicznym osoby z kontaktu. Przebadano oraz wykonano badania rtg płuc wszystkich mieszkańców noclegowni ul. Kaliska .

Zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby** typu wszczepiennego (B, C , B+C i inne) w 2005 roku podobnie jak w latach poprzednich **wykazały tendencje spadkowe** .

Zarejestrowano i opracowano 8 przypadków WZW typu B oraz 4 przypadki WZW typu C .

W 2005 roku , zaobserwowano wzrost nowo wykrytych nosicieli wirusa żółtaczki w liczbie - 117 osób, w tym:

- 75 przypadków nosicieli wirusa typu HBV;
- 42 przypadki nosicieli wirusa HCV.

Objęto nadzorem epidemicznym 163 osoby z kontaktu z nosicielami wirusa żółtaczki typu B uprawnionych do szczepień przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby.

Zgodnie z obowiązującym kalendarzem do szczepień przeciw WZW na rok 2005 objęto również nowo wykrytych nosicieli wirusa żółtaczki typu C, osoby dializowane oraz pacjentów przewlekłe chorych na choroby wątroby .

Sekcja Epidemiologii PSSE w Sosnowcu w roku 2005 utrzymywała stały kontakt z Poradnią Hepatologiczną Przychodni Rejonowej Nr 10 w Sosnowcu, ul. Hallera 5.

W w/w Poradni prowadzony jest punkt szczepień .Pacjenci przyjmowani są przez 2 lekarzy (redukcja 1 etatu w 2005r.).

W roku sprawozdawczym 2005 Poradnia Hepatologiczna ogółem przyjęła - 3315 pacjentów w tym :

- 658 nowo przyjętych,
- 71 nosicieli HBV
- 44 nosicieli HCV.

W roku 2005 **wzmociono nadzór nad zachorowaniami na grypę** poprzez włączenie lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej z terenu podległego PPIS w Sosnowcu w **system nadzoru SENTINEL** .

Od 44 tygodnia roku 2005 zwiększono współpracę z lekarzami w tym zakresie, uczestnicząc w nadzorze epidemiologicznym i przygotowując się do uczestnictwa w nadzorze wirusologicznym.

Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

W przypadku chorób zakaźnych i infekcyjnych , którym można zapobiegać poprzez czynne uodpornienie prowadzono nadzór nad szczepieniami .

Działalność Sekcji Epidemiologii w zakresie szczepień ochronnych polegała na:

- nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych w podległych placówkach leczniczych;

- podejmowaniu działań zmierzających do poprawy wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych;
- nadzorze nad gospodarką preparatami szczepionkowymi w szczególności wielodawkowymi.

W roku 2005 na terenie Sosnowca **zarejestrowanych** było **57 punktów szczepień** zapewniających dostępność do szczepień dla dzieci i dorosłych, funkcjonujących w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej. W 2005 roku powstały **2 nowe placówki**, które otrzymały zezwolenie na prowadzenie punktów szczepień.

Ogółem w punktach szczepień w 2005 roku **przeprowadzono 124 kontrole**.

W ramach pracy szkoleniowo - instruktażowej przeprowadzono również szkolenia dla personelu szczepiącego z zakresu szczepień BCG i wykonywania prób tuberkulinowych.

Od 1999 roku (po zlikwidowaniu punktów szczepień w szkołach) występują trudności związane ze zmniejszonym zgłaszaniem na szczepienia, co wpływa na wskaźniki wykonawstwa w poszczególnych grupach wiekowych.

Podejmowane są działania naprawcze polegające na wystosowywaniu upomnień do rodziców i opiekunów uchylających się od obowiązku szczepienia dzieci . W 2005 roku ogółem wystosowano 45 upomnień w tym 9% nie odniosło żadnego skutku.

Poziom wykonawstwa szczepień utrzymuje się na tym stałym poziomie-w 2005 roku nie odbiegał od lat poprzednich.

Nadzór nad placówkami służby zdrowia

Podejmowane działania p/epidemiczne w zakładach opieki zdrowotnej leczenia stacjonarnego oraz pionu zabiegowego leczenia ambulatoryjnego szczególnie uwzględniają problem dezynfekcji oraz sterylizacji i są połączone z monitorowaniem tych procesów.

Na terenie miasta zlokalizowanych jest **6 placówek leczenia zamkniętego** dysponujących łącznie:

- **1925** łózkami;
- **54** oddziałami łózkowymi;
- **166** oddziałami poza łózkowymi.

Bieżący nadzór sanitarny nad tymi placówkami prowadzony jest w formie kontroli kompleksowych oraz kontroli tematycznych .

W 2005 roku w w/w/ placówkach **przeprowadzono:**

- **32 kontrole sanitarne;**
- **44 kontrole tematyczne.**

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **14 decyzji** zobowiązujących do wykonania nałożonych obowiązków w ustalonych terminach realizacji.

Wydane decyzje administracyjne dotyczyły najczęściej:

- odnowienia / wymiany zniszczonego sprzętu medycznego i wyposażenia;
- odnowienia / pomalowania pomieszczeń oddziałów;
- wymiany zniszczonej bielizny pościelowej;
- zaopatrzenia punktów wodnych w pojemniki na mydło i ręczniki jednorazowe;
- zakupu lamp bakteriobójczych .

W ramach nadzoru nad prawidłowością procesów sterylizacji w szpitalach **przeprowadzono - 72 badania biologicznej kontroli skuteczności procesów sterylizacji**, w tym skuteczność sterylizacji **kwestionowano** tylko w **1 przypadku**.

W 2005 roku poddano badaniu **17 prób roztworów roboczych środków dezynfekcyjnych**.

Na podstawie przeprowadzonych analiz ustalono, że **zarówno dobór jak i stężenia tych środków były prawidłowe**.

W czasie pełnionego nadzoru nad placówkami lecznictwa zamkniętego na terenie podległym PPIS w Sosnowcu w roku 2005 nie stwierdzono braków jakościowych i ilościowych w zaopatrzeniu w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne .

Jedynie dwa szpitale na terenie Sosnowca :

- Centrum Pediatrii
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 5
- posiadają centralne sterylizatornie umożliwiające prawidłowe opracowanie narzędzi i sprzętu medycznego po użyciu z podziałem na strefy brudną i czystą - sterylną.

Pozostałe placówki posiadają jedynie sterylizatornie szpitalne, a opracowanie sprzętu odbywa się w obrębie poszczególnych oddziałów.

Urządzenia do sterylizacji sprzętu termolabilnego posiada jedynie:

- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 5
- Szpital Miejski Nr 1.

W pozostałych szpitalach brak jest w/w sprzętu.

Współpracowano i nadzorowano pracę Zespołów i Komitetów ds zakażeń w zamkniętych zakładach opieki zdrowotnej celem ustalenia źródeł i dróg transmisji drobnoustrojów oraz prawidłowego opracowania i stosowania procedur profilaktyki zakażeń wewnątrzzakładowych .

Zgodnie z głównymi kierunkami działania na rok 2005 podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na prowadzenie działań eliminujących zagrożenie epidemiczne poprzez :

- przestrzeganie zasad aseptyki;
- przygotowanie sprzętu do sterylizacji;
- kontrolowanie procesów sterylizacji i obiegu sprzętu medycznego po sterylizacji.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że w większości zespołów podejmowane działania były wystarczające i prawidłowe.

Profilaktyka zakażeń wewnątrz oddziałowych wymaga między innymi prawidłowego opracowania łóżek po każdym pacjencie.

Warunki takie spełniał jedynie Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 5 posiadający Stację Łóżek z komorą parowo – formalinową.

Niestety w drugim półroczu 2005 roku zaprzestano dezynfekcji wspomnianą metodą w związku z trwałym uszkodzeniem i wycofaniem z eksploatacji komory.

W 2005 roku wszystkie placówki służby zdrowia podlegające nadzorowi PPIS w Sosnowcu wystąpiły o wydanie opinii sanitarnej w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2005r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz.U. nr 116 poz. 985).

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany nad pionem zabiegowym placówek leczenia otwartego polegał na kontrolach przestrzegania zasad prawidłowej dezynfekcji i sterylizacji.

W ramach nadzoru nad prawidłową dezynfekcją pobrano do analizy 18 prób środków dezynfekcyjnych. Stwierdzono, że do dezynfekcji narzędzi używano preparatów o szerokim spektrum działania (bakterie, wirusy, grzyby, prątki gruźlicy), a deklarowana procentowość była zgodna z wynikiem analizy .

W ramach nadzoru nad prawidłową sterylizacją przeprowadzono 103 badania biologicznej kontroli skuteczności sterylizacji w 161 urządzeniach. Nieskuteczność sterylizacji stwierdzono w 5 przypadkach.

Zgodnie z przyjętym trybem postępowania urządzenia zostały wyłączone z eksploatacji do czasu uzyskania pozytywnego wyniku z ponownej kontroli mikrobiologicznej procesu sterylizacji.

Większość placówek lecznictwa otwartego dysponuje już sterylizatorami parowymi, które cechują się znacznie lepszą skutecznością sterylizacji od sterylizatorów na suche gorące powietrze.

Nadzór w zakresie dezynsekcji i deratyzacji

Do Sekcji Epidemiologii w **2005** roku wpłynęło **35 interwencji** od mieszkańców. Wszystkie załatwiono terminowo.

Przedmiotem interwencji najczęściej była obecność gryzoni i insektów oraz uciążliwości związane z bytowaniem gołębi.

W 27 przypadkach kontrole potwierdziły występujące nieprawidłowości. Wydano decyzje administracyjne. Kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie zaleceń.

W roku 2005 przeprowadzono dwie akcje deratyzacyjne:

- **wiosenną** w okresie od 15 kwietnia do 15 maja
- **jesienną** w okresie od 15 września do 15 października.

Przygotowanie do akcji oceniono jako prawidłowe:

- teren wokół budynków uporządkowany;
- odpady komunalne wywożone systematycznie;
- korytarze piwniczne przygotowane do akcji prawidłowo;
- ostrzeżenia lokatorów o rozłożonej trutce przed wejściem do piwnic;
- znak ostrzegawczy - przed każdą tacką z rozłożoną trucizną.

W czasie kontroli zwracano uwagę na asortyment stosowanych trutek / ich ilość w stosunku do powierzchni objętych zabiegiem / oraz na zachowanie środków bezpieczeństwa przy stosowaniu preparatów szkodliwych.

Osobom odpowiedzialnym za administrowanie zasobami , w przypadkach stwierdzanych drobnych niedociągnięć udzielano instruktażu dotyczącego prawidłowości prowadzenia akcji. Nieprawidłowości były usuwane w czasie trwania kontroli.

W przypadkach gdy akcja deratyzacyjna polegająca na wyłożeniu trutki nie odnosiła należytego skutku polecano wykonanie profesjonalnych zabiegów deratyzacyjnych.

Podczas działań prowadzonych w ramach powszechnej akcji deratyzacyjnej:

- nałożono 1 mandat;
- wydano 1 decyzję administracyjną zobowiązującą do przeprowadzenia skutecznej akcji deratyzacyjnej.

Po zakończonej akcji przeprowadzono kontrole oceniające uporządkowanie piwnic i postępowanie z resztkami preparatu gryzoniobójczego oraz padłymi

gryzoniami. Wyniki kontroli potwierdziły prawidłowość postępowania - preparaty jak również padłe gryzonie utylizowano.

Zagrożenie bioterroryzmem

Pracownicy Sekcji Epidemiologii pełnią całodobowe dyżury pod telefonem. W 2005 roku wspólnie z funkcjonariuszami Straży Pożarnej, Policji oraz Straży Miejskiej brali udział w 2 interwencjach zgłaszanych z podległego nadzorowi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu terenu.

II. STAN SANITARNO-PORZĄDKOWY

W zakresie higieny komunalnej.

W roku 2005 Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska PSSE w Sosnowcu **nadzorowała 606 obiektów użyteczności publicznej** wykonując **1164 kontroli** oraz **364 poborów prób wody**.

Żaden z kontrolowanych obiektów nie został zakwalifikowany jako zły. Stan sanitarno-techniczny znacznej większości obiektów użyteczności publicznej w mieście nie budził zastrzeżeń.

W 179 przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne; 33 osoby ukarano mandatami karnymi.

Ponadto w 2005 roku wydano:

- **123 postanowienia** (w tym **69** dot. zakładów opieki zdrowotnej)
- **41 opinii sanitarnych** dotyczących warunków mieszkaniowych w związku z zagrzybieniem i zawilgoceniem.

Opiniowano również pomieszczenia przeznaczone na placówki służby zdrowia.

Ocena jakości wody do spożycia.

Ludność Sosnowca korzysta wyłącznie z wody wodociągowej pochodzącej z ujęć wody powierzchniowej dostarczanej przez:

- Zakład Produkcji Wody w Sosnowcu-Maczkach;
- Magistralę Go-cza II (Stacja Uzdatniania Wody – Dzieńkowice);
- Ujęcie Wody Głębiny Łazy Błędowskie (Oddział Produkcji Wody Łazy Błędowskie).

Właścicielem sieci wodociągowej jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów Przedsiębiorstwo Państwowe S.A. w Katowicach. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu systematycznie (z częstotliwością 1x 2 miesiące) pobierał do analizy wodę surową na ujęciu Kanał Piaskownia Zakładu Produkcji Wody w Sosnowcu-Maczkach.

Ogółem pobrano 217 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonując analiz wskaźników jakości wody:

- bakteriologicznych w 204 próbkach;
- fizykochemicznych w 213 próbkach.

Wyniki analiz wykazały **w 4 próbkach przekroczenie wskaźników bakteriologicznych (liczba bakterii grupy coli).**

Powtórna analiza tylko w jednym przypadku potwierdziła wystąpienie przekroczeń w tym zakresie w wyniku czego zbiornik wody do spożycia zlokalizowany w Sosnowcu przy ul. Szymanowskiego wyłączono z eksploatacji do momentu uzyskania pozytywnych wyników analizy.

Ponadto w 35 próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych(żelazo, mangan, mętność, amoniak, twardość).

Pozostałe przebadane wskaźniki nie przekraczały stężeń dopuszczalnych.

W 2005 roku mieszkańcy zgłosili 4 interwencje na jakość wody do spożycia. Skargi dotyczyły: **twardości ogólnej, barwy, zawartości żelaza.**

Interwencje dotyczyły ulic: Józefowska, Góralska, Będzińska, Modrzejowska. Analiza wskaźników bakteriologicznych i fizykochemicznych w 3 przypadkach potwierdziła obawy mieszkańców.

W każdym przypadku złożonej interwencji Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu informował pisemnie zainteresowanego o wynikach kontroli oraz powiadamiał administratora budynku.

W wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody na terenie Sosnowca oraz na skutek interwencji mieszkańców **wydano 9 decyzji nakazujących zapewnienie jakości wody przeznaczonej do spożycia** zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2002r w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. nr 203 poz. 718).

O złym stanie sieci wodociągowej świadczy znaczna liczba zgłaszanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe awarii.

W 2005 roku Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A i

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ADM Sp. z o. o. zgłosiło ogółem - **245 awarii**.

W dniach 16-22 listopada zgłoszono awarię wodociągu Ø 1400 mm punkt Zuzanna w Sosnowcu (Środula). Wodę mieszkańcom podawano z beczkowozów.

W czasie pozostałych awarii przerwy w dostawie wody nie trwały dłużej niż 8 godzin.

Ogółem beczkowóz w 2005 roku wyjeżdżał 22 razy.

Przedsiębiorstwa wodociągowe na bieżąco informowały Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu o zamiarze odcięcia dostawy wody na podstawie art. 8 Ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków(Dz. U. nr 72 poz. 747 z późniejszymi zmianami).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu współpracuje z Rejonowym Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji S.A.; Przedsiębiorstwem Wielobranżowym ADM Sp. z o. o. oraz Zakładem Produkcji Wody Maczki Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów.

Współpraca polega na:

1. informowaniu o przekroczeniach dopuszczalnych stężeń wskaźników jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
2. wspólnym uczestnictwie w pobieraniu próbek po interwencjach mieszkańców;
3. konsultacjach i naradach z przedstawicielami Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A.

Działania te podejmowane są w trosce o zdrowie mieszkańców miasta i mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wody powierzchniowe wykorzystywane do kąpieli i rekreacji.

W okresie od maja do września 2005r nadzorem objęte były miejsca zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli: **Balaton** i **Bagry** oraz kąpielisko prowizoryczne **Stawiki**.

Próbki wody do analizy pobierane były w w/w okresie co 2 tygodnie.

Wyniki analizy próbek pobranych z akwenu wodnego Bagry i Stawiki nie wykazywały przekroczeń dopuszczalnych stężeń. Natomiast próbki wody pobrane z Balatonu / miejsca zwyczajowo wykorzystywanego do kąpieli / - wykazywały przekroczenia zawartości tlenu rozpuszczonego i Biologicznego Zaopatrzenia Tlenowego.

Stan sanitarny zaplecza kąpieliska prowizorycznego Stawiki nie budził zastrzeżeń.

Baseny

Na terenie miasta Sosnowca znajduje się **8 basenów krytych i 3 sezonowe**.

Celem zapewnienia bezpieczeństwa kąpiących się mieszkańców nadzorowano jakość wody w sezonowych i całorocznych basenach pobierając raz w miesiącu próbki wody z niecki basenowej.

W przypadku stwierdzonych przekroczeń każdorazowo zobowiązywano właściciela basenu do zapewnienia odpowiedniej jakości wody w niecce basenowej.

Ochrona powietrza atmosferycznego.

Z uwagi na zakończenie działalności laboratoryjnej od 2005 roku PSSE w Sosnowcu nie bada oraz nie analizuje stężeń zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w powietrzu atmosferycznym.

Pobierane systematycznie próbki pyłu zawieszonego przy automatycznej stacji poboru prób na stanowisku STAPLEX przekazywane są zgodnie z obowiązującym harmonogramem do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach w celu opracowania danych dla województwa śląskiego.

W zakresie higieny dzieci i młodzieży.

W 2005 roku przeprowadzono **205 kontroli w placówkach oświatowo – wychowawczych** zlokalizowanych na terenie Sosnowca **oraz 5 kontroli w obiektach uczestniczących w akcji „ LATO ”**.

W wyniku przeprowadzonych kontroli **wydano 19 decyzji administracyjnych oraz 24 decyzje prolongujące termin realizacji**.

W 1 przypadku z uwagi na wydłużający się znacznie czas realizacji obowiązków ujętych w decyzji, wydano **decyzję odmowną**.

Po wniesieniu odwołania od w/w decyzji przez szkołę do PWIS w Katowicach ustalony został **ostateczny termin realizacji - 25.08.2006rok** .

Istotny problem w sprawowaniu nadzoru stanowi wydłużający się czas realizacji obowiązków nakładanych w formie decyzji administracyjnych na placówki podlegające nadzorowi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu (jako przykład należy wspomnieć, że nadal nie zrealizowano decyzji administracyjnej wydanej w 1998 roku).

Pomimo widocznej poprawy stanu sanitarnego i technicznego, w wyniku kontroli w placówkach szkolnych najczęściej stwierdza się nieprawidłowości w zakresie :

- zniszczonej stolarki okiennej i drzwiowej;
- zniszczonych wykładzin podłogowych;
- złego stanu technicznego zaplecza sanitarnego;
- brudnych ścian pomieszczeń i korytarzy.

Przeprowadzane prace modernizacyjne podnoszą standard w placówkach, ale często brak środków finansowych w budżetach nie pozwala na zakup podstawowych, niezbędnych sprzętów szkolnych i środków higieny osobistej.

W roku 2005 dokonano oceny dostosowania sprzętów szkolnych do wzrostu uczniów w 22 placówkach szkolnych.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, iż **tylko 1 placówka zapewniła swoim wychowankom prawidłowy, dobrany do ich wzrostu sprzęt szkolny.**

Problem prawidłowego doboru wielkości mebli szkolnych i przedszkolnych, ich oznakowania i zestawienia w stosunku do wzrostu dzieci i młodzieży jest sygnalizowany władzom miasta w sposób ciągły. Nadal jednak brak jest widocznej poprawy pomimo, iż **w myśl obowiązujących przepisów stanowisko pracy ucznia powinno być urządzone zgodnie z zasadami ergonomii.**

Sprawując nadzór Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu zwraca również uwagę na prawidłowość rozkładów zajęć lekcyjnych w szkołach.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w tym zakresie wydano **2 decyzje administracyjne.**

Podnoszony jest także problem stosowania zbyt krótkich / 5-minutowych / przerw między lekcjami w szkołach / najczęściej występują po pierwszej godzinie lekcyjnej /.

Uniemożliwia to uczniom spożycie posiłku / często pierwszego w tym dniu /.

Innym problemem, dostrzeganym w trakcie sprawowania nadzoru jest:

- niedostateczna ilość punktów świetlnych przy stosowaniu oświetlenia żarowego;
- nieprzepuszczające światła korony drzew powodujące półmrok w salach lekcyjnych.

Koniecznym jest zapewnienie dla użytkowników właściwego natężenia oświetlenia sztucznego w obiektach w szczególności w salach dydaktycznych.

W 2005 roku stwierdzono, że rozwiązany został problem zalegających w szkolnych pracowniach chemicznych przeterminowanych odczynników. W okresie wakacyjnym dokonano przeglądu 9 placówek dydaktycznych pod kątem przygotowania do roku szkolnego 2005/2006.

Na podstawie przeprowadzonych wizytacji stwierdzono, że prowadzone prace remontowe dobiegały końca / pozostały do wykonania jedynie drobne prace porządkowe /.

W 2005 roku dokonano również oceny stanu technicznego i zasad przestrzegania obowiązujących przepisów w domach dziecka oraz warsztatach szkolnych.

Ocena warunków praktycznej nauki zawodu przez uczniów w warsztatach szkolnych będzie kontynuowana również w 2006 roku.

Realizację akcji „LATO” w mieście w 2005 roku oceniono pozytywnie.

W skontrolowanych 5 placówkach biorących udział w akcji nie stwierdzono uchybień sanitarno-porządkowych.

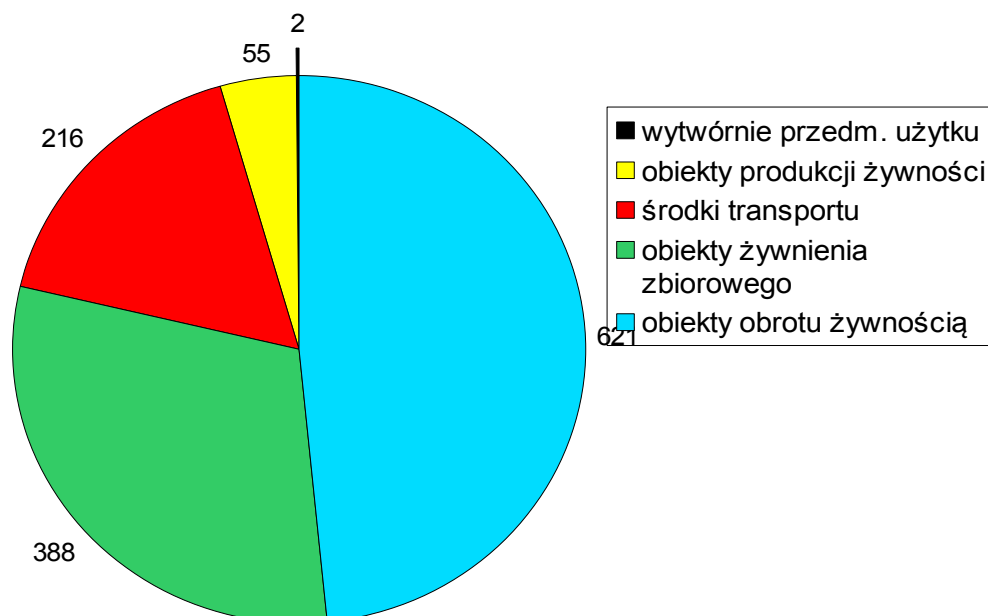
Bazę lokalową stanowiły kluby osiedlowe prowadzące małe formy wypoczynku; dostępne dla wszystkich osób wyrażających chęć uczestnictwa w zajęciach; nie prowadzące w czasie zajęć bloków żywieniowych.

W zakresie higieny żywienia i żywności oraz przedmiotów użytku.

Do zakresu działania Sekcji HŻŻ i PU należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2005 roku przeprowadzono łącznie **1991 kontroli w 1282 obiektach**.

Na rysunku poniżej przedstawiono ilość przeprowadzanych kontroli w poszczególnych obiektach żywieniowo – żywnościowych.

a) w obrocie:

- brak segregacji artykułów spożywczych;
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych;
- brak prawidłowych stanowisk mycia sprzętu roboczego i wyposażenia;
- brudne ściany / sufity;
- uszkodzone posadzki;

b) w zakładach produkcji żywności:

- zniszczony / przestarzały sprzęt produkcyjny;
- brak funkcjonalności pomieszczeń produkcyjnych / głównie stare zakłady /;
- brak aktualnych książeczek zdrowia;
- brak systematycznych zapisów z wewnętrznej kontroli prowadzonej w ramach GHP i GMP;

c) w zakładach żywienia zbiorowego:

- nieprzestrzeganie zasad higieny przy produkcji;
- brak prawidłowej segregacji w urządzeniach chłodniczych;

d) w punktach małej gastronomii:

- niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń;
- nieprawidłowy sposób przechowywania opakowań do kontaktu z żywnością;
- nieprawidłowy sposób przechowywania odzieży ochronnej.

W celu poprawy stanu sanitarno – higienicznego wydano **279 decyzji administracyjnych** nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień. Osoby winne zaniedbań ukarano **109 mandatami na łączną kwotę - 12750 zł.** Ponadto w 2005 roku wydano **18 tytułów wykonawczych** oraz **36 postanowień o nałożeniu grzywny.**

Podczas przeprowadzanych kontroli pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sosnowcu nie stwierdzili rażących nieprawidłowości bezpośrednio zagrażających zdrowiu i życiu konsumentów, w związku z czym nie wydano żadnej decyzji o unieruchomieniu obiektu.

• **Interwencje**

W 2005 przyjęto i rozpatrzono **22 interwencje**, w tym **11** uznano za zasadne. Głównymi przyczynami zgłaszanych interwencji jest sprzedaż artykułów spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz artykułów przeterminowanych. W pięciu przypadkach interwencja dotyczyła złego stanu sanitarno – porządkowego obiektu.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono **8 mandatów na łączną kwotę - 1400 złotych.**

W 2 przypadkach wycofano kwestionowany towar ze sprzedaży.

W 11 przypadkach nie potwierdzono zarzutów zgłaszanych w interwencjach.

- **Jakość zdrowotna środków spożywczych**

W celu zapewnienia wysokiej jakości zdrowotnej środków spożywczych pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sosnowcu realizują **plan poboru próbek żywności** według ustalonego rocznego harmonogramu.

Wszystkie pobrane próbki żywności przesyłane są do wyspecjalizowanych w określonych kierunkach badań akredytowanych laboratoriów.

W 2005 roku zostało pobranych łącznie **683 próbek żywności** w ramach urzędowej kontroli i monitoringu (system powtarzanych obserwacji pomiarów i opracowań dla określonego celu przeprowadzanych na reprezentatywnych próbkach poszczególnych środków spożywczych).

Badaniami objęto środki spożywcze:

- produkowane w kraju;
- pochodzące z państw wspólnoty europejskiej;
- pochodzące z importu z krajów trzecich /wprowadzone do produkcji i obrotu /.

Najczęściej poddawano badaniom:

- produkty spożywcze z następujących grup: mleko i przetwory mleczne;
- wyroby cukiernicze i ciastkarskie;
- warzywa i owoce;
- mięso i przetwory mięsne;
- napoje.

Zakres badań obejmował parametry:

- mikrobiologiczne;
- chemiczne;
- organoleptyczne;
- obecność zanieczyszczeń (w tym szkodników);
- obecność ciał obcych.

Do badań pobierane były również materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością takie jak: sztućce jednorazowego użytku, naczynia porcelanowe, woreczki do lodów, papier do pieczenia.

Zakres badań obejmował obecność metali ciężkich, migrację globalną oraz znakowanie.

W 2005 roku zakwestionowaniu uległo 38 próbek żywności.

Najczęstszymi przyczynami kwestionowania środków spożywczych były:

- pod względem mikrobiologicznym - ponadnormatywna liczba bakterii z grupy coli;
- pod względem chemicznym - ponadnormatywna zawartość środków konserwujących;
- niewłaściwe znakowanie.

W każdym przypadku stwierdzenia próbki kwestionowanej podejmowane były natychmiastowe działania w celu wyeliminowania zagrożenia w ramach urzędowej kontroli oraz systemu **RASFF**.

Ponadto w 2005 roku w związku ze zgłoszonym zatruciem pokarmowym do badań laboratoryjnych pobrano 7 próbek żywności (głównie lody i jaja).

- **Żywność modyfikowana genetycznie**

W 2005 roku realizowano plan poboru próbek żywności w kierunku **GMO** w celu sprawdzenia czy na rynku nie pojawia się żywność genetycznie modyfikowana, która nie została autoryzowana oraz czy żywność, która posiada taką autoryzację jest zgodna z wymogami znakowania.

Wszystkie próbki żywności pobrane w 2005 roku w kierunku GMO nie były kwestionowane.

- **Systemy bezpieczeństwa żywności**

W ramach międzynarodowego systemu **RASFF** (System wczesnego ostrzegania o zagrożeniu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności) - w 2005 roku **odebrano 16 powiadomień alarmowych o niebezpiecznych produktach żywnościowych** i podjęto natychmiastowe działania kontrolne w celu wyeliminowania z rynku produktów mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia konsumentów.

W 2005 roku **wycofano z obrotu żywność o niewłaściwej jakości zdrowotnej zakwestionowaną między innymi ze względu na obecność bakterii *Listeria monocytogenes* oraz bakterii *salmonella*.**

Drugim funkcjonującym w krajach wspólnoty europejskiej systemem szybkiej wymiany informacji o niebezpiecznych produktach z wyłączeniem żywności, pasz i farmaceutyków jest system **RAPEX**.

W 2005 roku w ramach tego systemu **odebrano 13 powiadomień dotyczących głównie kwestionowanych kosmetyków.**

Podjęte działania kontrolne nie potwierdziły obecności niebezpiecznych produktów na terenie miasta.

- **Współpraca z innymi służbami kontroli**

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sosnowcu współpracują z innymi służbami kontroli takimi jak: **Policja i Straż Miejska.**

W 2005 roku przeprowadzono wspólnie **15 kontroli** dotyczących między innymi punktów sprzedaży żywności funkcjonujących w czasie trwania Dni Sosnowca oraz na organizowanych festynach.

Organizowane były również wspólne akcje, których celem jest podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania zagrożeń zdrowotnych żywności w obiektach, które stwarzają największe zagrożenie.

W minionym roku w ramach takich akcji przeprowadzono :

- 2 kontrole kuchni orientalnych (za zły stan sanitarno – porządkowy nałożono dwa mandaty na łączną kwotę 200 zł);
- 6 kontroli w obiektach żywienia zbiorowego otwartego (na usunięcie nieprawidłowości wydano 1 decyzję);
- 5 kontroli na targowiskach (nieprawidłowości nie stwierdzono).

Na targowiskach przeprowadzono również kontrole wspólnie z **Inspekcją Weterynaryjną.**

W wyniku kontroli nie stwierdzono w sprzedaży mięsa i wyrobów mięsnych pochodzących z nielegalnego uboju.

Stały nadzór nad placówkami żywieniowo – żywnościowymi oraz planowane i sukcesywne pobory próbek żywności powodują stałą poprawę stanu sanitarno – higienicznego w obiektach oraz zwiększenie świadomości przedsiębiorców w tej kwestii.

Potwierdzeniem tego jest stale zmniejszająca się ilość zgłaszanych interwencji mieszkańców w sprawach złego stanu sanitarno – higienicznego placówek i złej jakości produktów spożywczych oraz braku podstaw do unieruchomienia obiektów z powodu rażących zaniedbań grożących zdrowiu i życiu mieszkańców naszego miasta.

W zakresie higieny pracy

Sekcja Higieny Pracy sprawuje bieżący nadzór nad warunkami pracy w zakładach prowadzących działalność na terenie miasta Sosnowca w zakresie :

- warunków sanitarno – higienicznych na stanowiskach pracy oraz w pomieszczeniach produkcyjnych i pomieszczeniach zaplecza socjalnego;
- oceny ryzyka zawodowego oraz prawidłowego zabezpieczenia pracowników przed zagrożeniami fizycznymi, chemicznymi i biologicznymi występującymi na stanowiskach pracy;
- przestrzegania obowiązków wynikających z przepisów w zakresie produkcji i stosowania preparatów chemicznych;
- warunków dystrybucji i stosowania środków ochrony roślin, substancji biobójczych i detergentów;
- wprowadzania do obrotu, stosowania i ewidencjonowania substancji będących prekursorami narkotyków;
- warunków higieniczno – sanitarnych na stanowiskach na których występują substancje i preparaty oraz czynniki i procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym i mutagennym;
- przeprowadzania badań i pomiarów szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na stanowiskach pracy;
- zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych .

Nadzór bieżący realizowany jest poprzez wykonywanie planowych zadań kontrolnych oraz kontroli przeprowadzanych w wyniku zgłoszeń działalności gospodarczej zakładów nowopowstałych , interwencji, a także w ramach współpracy z innymi instytucjami tj. : Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Inspekcją Weterynaryjną oraz Służbą Medycyny Pracy.

W 2005 roku nadzorowano **360 zakładów** pracy prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Sosnowca, w których zatrudnionych było ogółem **28 658 osób**.

Warunki pracy oceniano w zakładach prowadzących działalność w zakresie:

- produkcji artykułów żywnościowych i środków żywienia zwierząt;
- gospodarki odpadami i ściekami;

- wprowadzania do obrotu i produkcji substancji i preparatów chemicznych, środków ochrony roślin i produktów biobójczych;
- usług drukarskich i poligraficznych;
- ochrony zdrowia;
- przetwarzania stali, produkcji wyrobów metalowych i obróbki metali;
- edukacji i prac naukowo-badawczych.

Ogółem **skontrolowano 156 zakładów** przeprowadzając **324 kontrole** i wydając **420 decyzji** zobowiązujących pracodawców do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w celu poprawy warunków pracy zatrudnionych pracowników.

W toku przeprowadzanych kontroli stwierdzano **uchybieńia dotyczące**:

- niewłaściwego oznakowania substancji i preparatów chemicznych;
- braku kart charakterystyki stosowanych substancji i preparatów chemicznych;
- braku oceny ryzyka zawodowego;
- braku instrukcji bezpiecznego wykonywania pracy;
- braku / nieprawidłowości w zakresie rejestrów prac i pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych i mutagennych
- stanu sanitarnego - higienicznego pomieszczeń produkcyjnych oraz zaplecza socjalnego.

Na podstawie posiadanej dokumentacji kontrolnej stwierdzono, że w 2005 roku w warunkach narażenia na **czynniki rakotwórcze i mutagenne zatrudnionych było 287osób w 13 zakładach pracy.**

W skontrolowanych zakładach nie stwierdzono przekroczeń wartości normatywnych w tym zakresie.

Ogółem w **narażeniu na przekroczenia** wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia **w 2005 roku zatrudnionych** było - **1040 osób**, co stanowi - **3,6% ogółu zatrudnionych, w tym:**

- **69%** przypada na stanowiska z **przekroczeniami NDN hałasu** (757 osób);
- **27%** przypada na stanowiska z **przekroczeniami NDS pyłu** (292 osoby).

W stosunku do 2004 roku zmniejszyła się ilość pracowników narażonych na:

- ponadnormatywny hałas o **1,6 %**;
- pyły o stężeniu przekraczającym wartości normatywne o **16,8%**.

Pomiary środowiskowe na stanowiskach pracy wykonywane są przez laboratoria posiadające akredytację lub upoważnienie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach a także przez Zintegrowane Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Katowicach.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zakłady pracy nie mają obowiązku przesyłania wyników pomiarów środowiskowych do Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych.

Powyższe dane opracowano więc na podstawie informacji zawartych w dokumentacji kontrolnej oraz na podstawie nielicznych wyników pomiarów nadesłanych do PSSE w Sosnowcu.

W wyniku prowadzonych działań administracyjno-egzekucyjnych, jak również w wyniku unowocześnienia technologii produkcji i wprowadzonych zmian organizacyjno – technicznych (w tym wymiany parku maszynowego) – w 2005 roku **uzyskano poprawę warunków pracy w 9 zakładach** zlokalizowanych na terenie Sosnowca.

Z uwagi na fakt, iż poprawa warunków pracy wiąże się z dużymi nakładami finansowymi, nie udaje się wyeliminować ze środowiska pracy czynników szkodliwych i uciążliwych w stopniu zadawalającym.

W szczególności dotyczy to małych, prywatnych firm - stosujących często przestarzały park maszynowy i nienowoczesne technologie produkcji.

Następstwem oddziaływania czynników szkodliwych i uciążliwych w środowisku pracy, a w szczególności narażenia na czynniki szkodliwe występujące na stanowiskach pracy w stężeniach i natężeniach przekraczających wartości dopuszczalne jest powstawanie chorób o etiologii zawodowej.

W toku prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych sporządzono **155 kart oceny narażenia zawodowego** i wydano **57 decyzji o braku postaw** do stwierdzenia chorób zawodowych oraz **39 decyzji stwierdzających** choroby zawodowe .

W 2005 roku ogółem stwierdzono 37 chorób zawodowych (2 wydane decyzje nie uprawomocniły się do 31.12.2005 roku).

W stosunku do 2004 roku liczba stwierdzonych chorób zawodowych zmniejszyła się o 15%.

W stosunku do ogólnej liczby stwierdzonych chorób, najwięcej - bo **29,7 % (11 przypadków)** stanowiły **pylice płuc** rozpoznawane głównie u górników kopalń węgla kamiennego; natomiast **po 18,9 %** stanowiły: **schorzenia**

narządu słuchu rozpoznawane u przedstawicieli różnych grup zawodowych (7 przypadków) **oraz schorzenia narządu głosu** rozpoznawane u nauczycieli (7 przypadków).

Należy podkreślić, że **po 8,1% (3 przypadki)** ogólnie stwierdzonych chorób zawodowych stanowiły **schorzenia nowotworowe** / głównie nowotwory płuc powstałe w wyniku narażenia zawodowego na pyły zwłókniające i azbest / **oraz choroby skóry**.

Ponadto stwierdzono **po 2 przypadki alergicznego nieżytu nosa** oraz **chorób narządu ruchu; 1 przypadek zatrucia; 1 chorobę narządu wzroku**.

W dalszym ciągu nie wszystkie zakłady prowadzące działalność gospodarczą na terenie miasta Sosnowca zgłaszają prowadzenie działalności gospodarczej do Powiatowego Inspektora Sanitarnego (w szczególności zakłady prywatne).

Przeprowadzone kontrole w zakładach prywatnych wykazały nieprawidłowości głównie w zakresie: orzeczeń lekarskich dopuszczających pracowników do wykonywania pracy; udostępnienia pracownikom środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego; w zakresie prowadzenia właściwego nadzoru nad stosowanymi chemikaliami.

Najwięcej problemów nadal stwarza pracodawcom identyfikacja rodzaju i miejsca występowania szkodliwych czynników biologicznych oraz ocena ryzyka zawodowego związanego z narażeniem pracowników na te czynniki w środowisku pracy.

Ogółem w 2005roku w powyższym zakresie skontrolowano **19 obiektów**. W trakcie przeprowadzanych kontroli udzielano informacji merytorycznych dotyczących zagrożeń biologicznych oraz dostarczano broszurę informacyjną „*Co warto wiedzieć na temat czynników biologicznych*”, opracowaną w ramach programu PHARE.

W związku z możliwością wystąpienia zagrożenia zakażenia wirusem ptasiej grypy **w ramach dodatkowych działań akcyjnych przeprowadzono kontrole sanitarne w 2 obiektach w których występuje kontakt z ptactwem oraz w 9 obiektach służby zdrowia**.

W zakresie sanitarnego nadzoru zapobiegawczego.

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2005roku zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, należało:

- uzgadnianie oraz opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:
 - projektów planów zagospodarowania przestrzennego terenu;

- warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska, lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- dokumentacji projektowej w/ w przedsięwzięć;
- dokumentacji projektowej nowo powstających obiektów;

oraz

- kontrole obiektów w trakcie realizacji;
- uczestnictwo w dopuszczaniu do użytku obiektów zrealizowanych.

W wyżej wymienionym zakresie w **2005r wydano 183 uzgodnienia i opinie sanitarne oraz dopuszczono do użytkowania i skontrolowano w trakcie realizacji 133 obiekty.**

Opiniowanie i uzgadnianie warunków powstawania i odbiorów obiektów ma na celu dbałość o poprawę stanu środowiska i o stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej: szkół, urzędów, placówek kultury, zakładów gastronomicznych i placówek handlowych.

W 2005r na wniosek Prezydenta Miasta Sosnowca uzgodniono 4 projekty miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów gminy Sosnowiec.

Analizowane obszary, dla których przystąpiono do uzgadniania planu zagospodarowania przestrzennego to:

- wschodnia i południowo-wschodnia część gminy Sosnowiec:
 - rejon Kolonii Cieśle i Kolonii Wągródka;
 - teren byłej Kopalni Piasku „Maczki-Bór” wraz z obszarem przyległym;
- obszar „Środula-Park” ;
- obszar „Małe Zagórze”;
- obszar „Zagórze-Wschód”.

Dla przedmiotowych obszarów planowane są działania zmierzające głównie w kierunkach:

- pozyskania zrekultywowanych terenów na potrzeby inwestycyjne miasta z przeznaczeniem na obiekty produkcyjne, magazynowe czy usługowe;
- zachowania systemu przyrodniczego w strukturze przestrzennej miasta;
- zwiększenia atrakcyjności obszaru poprzez zorganizowanie wielofunkcyjnego ośrodka rekreacyjno-sportowego z naturalnym zbiornikiem wodnym;
- przywrócenia obszarowi położonemu w centrum miasta wartości przyrodniczej w połączeniu z funkcją rekreacyjno-wypoczynkową czyli uruchomienie Całorocznego Centrum Sportu i Rekreacji, gdzie najważniejszy element stanowi wzgórze narciarskie wraz z zapleczem;
- realizacji funkcji mieszkaniowej w postaci zabudowy jednorodzinnej, wraz z

funkcją uzupełniającą w postaci dróg, parkingów z jednoczesnym zachowaniem kompleksów terenów zieleni.

Przy uzgadnianiu planów zagospodarowania przestrzennego zwracano uwagę na:

- ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego miasta;
- ochronę środowiska / przyrody;
- zapewnienie trwałości procesów przyrodniczych;
- ochronę interesów publicznych ponad lokalnych i lokalnych w zakresie zaspakajania potrzeb społeczności;
- kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu;
- korzystne przekształcenie terenu ze względów społecznych, gospodarczych i ekologicznych, a więc zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju.

W zależności od planowanego przeznaczenia terenu zwracano uwagę na:

- zminimalizowanie uciążliwości związanych z emisją hałasu;
- zminimalizowanie zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego;
- prawidłowo prowadzoną gospodarkę wodno-ściekową oraz gospodarkę odpadami w celu ochrony środowiska wodno-gruntowego, wód powierzchniowych i podziemnych.

Przeanalizowano 58 przedsięwzięć pod kątem określenia uciążliwości oddziaływania na środowisko.

Dla 14 przedsięwzięć określono obowiązek sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko.

Dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko **dokonano 4 uzgodnień na etapie ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu**, uzgodniono lokalizację inwestycji celu publicznego **oraz 9 uzgodnień na etapie pozwolenia na budowę**, w oparciu o postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w myśl ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. nr 62 poz. 627 z późniejszymi zmianami).

W wyniku nowelizacji ustawy Prawo Ochrony Środowiska dokonano 13 uzgodnień uwarunkowań środowiskowych dla przedsięwzięć w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych (w tym dla 3 przedsięwzięć mogących pogorszyć stan sanitarny środowiska).

Przedmiotem uzgodnień PPIS w Sosnowcu były również inwestycje nie wymienione w rozporządzeniu w sprawie kwalifikacji przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Wśród 85 tego typu uzgodnień dotyczących budowy, rozbudowy czy adaptacji przeważającą ilość czyli 50 stanowiły obiekty żywieniowe typu:

lokale gastronomiczne, puby, sklepy i hurtownie artykułów spożywczych; 24 zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i solarium; 3 gabinety stomatologiczne; 2 gabinety rehabilitacji; gabinet ginekologiczny; NZOZ; apteka; Ośrodek Opiekuńczy dla Bezdomnych; pomieszczenia biurowe; warsztat ślusarski.

W trakcie realizacji inwestycji przeprowadzono 4 kontrole obiektów: Centrum Zdrowia i Urody; zakład fryzjerski; 2 obiekty żywieniowe.

Podczas kontroli stwierdzono, że były one realizowane zgodnie z opiniowanymi projektami a materiały przeznaczone do zastosowania posiadały wymagane atesty.

W roku 2005 dopuszczono do użytkowania 129 obiektów:

- 81 obiektów żywieniowych typu: lokale gastronomiczne, puby, bary fast-food, sklepy i hurtownie artykułów spożywczych;
- 24 zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i solarium;
- 6 aptek;
- 3 hurtownie farmaceutyczne;
- 3 gabinety stomatologiczne;
- 1 pomieszczenie sterylizatorni;
- 1 poradnię lekarską;
- 1 przychodnię NZOZ;
- 1 sklep zaopatrzenia medycznego
- 1 pracownię RTG
- 1 Ośrodek Opiekuńczy dla Bezdomnych;
- 1 gabinet doboru aparatów słuchowych;
- 1 sklep zielarsko-medyczny;
- 1 jaskinię solną;
- 1 gabinet masażu;
- 1 fitness club;
- 1 aulę uczelni.

Większość odbiorów odbyła się jednorazowo. Jednak zdarzało się, że odstąpiono od odbioru z uwagi na nieprzygotowany obiekt lub wczesny etap realizacji prac budowlanych. Wówczas ustalano nowy realny termin odbioru.

Kontrole dopuszczające obiekty do użytkowania potwierdziły, że do realizacji obiektów używano materiałów ogólnie stosowanych i posiadających atesty. Obiekty opiniowane w 2005 roku spełniają wymagania pod względem sanitarno-higienicznym, a ich branża nie zmieniła ogólnego wizerunku miasta.

W zakresie oświaty zdrowotnej.

Ważnym elementem działalności PSSE w Sosnowcu było inicjowanie, organizowanie, koordynowanie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w szkołach, zakładach opieki zdrowotnej, instytucjach i organizacjach. Adresatami podejmowanych działań były przede wszystkim środowiska dzieci i młodzieży, dorosłych oraz profesjonalne grupy zajmujące się prewencją i ochroną zdrowia społeczeństwa.

W ramach przyjętych w 2005 rok zadań promowano i realizowano dotychczasowe programy oraz wprowadzano nowe, których założenia i treści odzwierciedlają bardzo istotne problemy zdrowotne:

– **„Radosny uśmiech – Radosna przyszłość ”**

Program edukacyjny przeznaczony dla dzieci z klas II szkół podstawowych (pozwalający na włączenie w proces nauczania dzieci - odpowiednich nawyków zdrowotnych i higienicznych, dotyczących jamy ustnej i zębów).

Program realizowano w 25 placówkach, a liczba dzieci objętych programem wynosiła - 1210.

– **Program Pierwotnej Profilaktyki Wad Cewy Nerwowej i jego moduł przeznaczony dla młodzieży szkół ponad gimnazjalnych pt.**

„Już dziś mogę zadbać o zdrowie swojego przyszłego dziecka „

Program realizowano w 6 szkołach i w 5 przychodniach rejonowo-specjalistycznych. **Uczestniczyło w nim 909 uczniów oraz 2049 osób /** liczba odbiorców w przychodniach /.

– **Program radzenia sobie ze stresem dla maturzystów pt. „Stres pod kontrolą”.**

Celem programu jest dostarczenie wiedzy na temat istoty stresu, jego objawów i uwarunkowań; podkreślenie negatywnych skutków stresu i ich wpływu na zdrowie oraz samopoczucie; wskazanie sposobów zapobieganie tym skutkom i redukcja napięcia emocjonalnego; pokazanie pozytywnych stron stresu – jego działania mobilizującego.

Program realizowany był przez 17 szkół ponadgimnazjalnych i objął 2853 uczniów klas maturalnych.

– **Program „Różowa wstążeczka”.**

W ramach programu wygłaszano pogadanki; przeprowadzano naukę badania piersi z wykorzystaniem fantomów; przekazywano informacje, jak należy postępować w przypadku stwierdzenia guzka; wyjaśniano pojęcia medyczne. Realizatorami programu były pielęgniarki i higienistki szkolne zrzeszone w NZOZ „Zdrowy Uczeń”. Wykorzystano film edukacyjny, plakat pt. „Samokontrola piersi”, książkę pt. „Piersi – uroda i problemy”, zawieszki łązienkowe przypominające o badaniu piersi.

Program realizowano w 16 placówkach oświatowo - wychowawczych obejmując nim 1519 uczennic oraz 186 innych osób (personel szkół , rodzice dzieci).

-Przedszkolny Program Profilaktyki WZW typu A.

Realizowany od września do grudnia 2005 r. w 9 przedszkolach, przeznaczony dla dzieci 6-letnich oraz ich rodziców.

Działaniami objęto 595 rodziców oraz 280 dzieci.

-Program Profilaktyki WZW typu A w zakładach produkujących i wprowadzających żywność do obrotu.

Celem programu jest kształtowanie prawidłowych postaw i zachowań zdrowotnych pracowników w zakresie higieny i stwarzania optymalnych warunków sanitarnych w procesie produkcji i obrocie żywnością poprzez szeroką akcję informacyjną i edukacyjną prowadzoną wśród przedsiębiorców, osób zarządzających i pracujących w w/w zakładach.

Rezultatem i miarą sukcesu Programu ma być objęcie profilaktyką, a więc zaszczepienie możliwie największej ilości osób mających kontakt z żywnością na swoich stanowiskach pracy.

Zagadnienia dotyczące profilaktyki HIV/AIDS były realizowane w większości szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz w zakładach opieki zdrowotnej.

Zastosowano różnorodne formy i metody działania: pogadanki, dyskusje, zajęcia warsztatowe, konkursy, inscenizacje, wystawy plakatów, rozdawnictwo ulotek, broszurek, książek.

Edukacją objęto: ok. 10 tysięcy dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Sosnowcu prowadziła poradnictwo metodyczne, merytoryczne i organizacyjne dla osób zajmujących się działalnością oświatowo - zdrowotną i promocją zdrowia w szkołach, zakładach opieki zdrowotnej oraz dla instytucji i organizacji.

Prowadzono dystrybucję materiałów: plakatów, ulotek, składanek, broszurek, książek, kaset video, płyt CD.

W 2005roku współpracowano i wspomagano działania oświaty zdrowotnej Polskiego Czerwonego Krzyża, które odnosiły się do higieny osobistej i otoczenia dzieci i młodzieży, a także profilaktyki nałogów i chorób zakaźnych.

Celem tych wszystkich działań było podnoszenie poziomu wiedzy na temat

zdrowia ludzi oraz kształtowanie ich umiejętności życiowych służących zdrowiu.

III. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO – REPRESYJNA

W roku 2005 Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Sosnowcu w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego:

- przeprowadziła ogółem **5012 kontroli**;
- wydała **1616 decyzji merytorycznych** (w tym żadna nie dotyczyła unieruchomienia obiektu);
- wydała **1621 decyzji płatniczych**;
- nałożyła **161 mandatów karnych na łączną kwotę 17050 zł** .

W przypadku trudności w egzekwowaniu wykonania obowiązków nałożonych decyzjami stosowano środki przymusowego postępowania w administracji:

- wystawiając **23 tytuły wykonawcze**;
- wydając **37 postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę 15144 zł**.